
Oh Paris!

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Oh Paris!

4

Oh Paris!

Oh Paris!

Jp. 30/1 38

Genoptrykt i "Himmel og Jord" Pag. 179-183[1]

Oh Paris!

Rejsebrev fra Sognepræst Kaj Munk.

I sit Rejsebrev i Torsdags skildrede Sognepræst Kaj Munk de Søsygekvaler, som han maatte gennemgaa paa Rejsen til Paris. Nu er Maalet naaet, og nedenfor bringer vi Pastor Munks første Indtryk fra Paris.

VI OPKASTEDE - blandt meget andet - i sidste Artikel det Spørgsmaal, om Paris var en stormfuld Nordsørejse med alle dens Kvaler værd? Det er da vist den er. Maaske selve Rejsen er sig selv værd. Tror man paa et Ansigt bag Tilfældighedernes Maske, kan der vel ogsaa findes en højere Mening med at ligge og brække sig i en Kahyt. Praktisk Anskuelsesundervisning i hvert Fald i, at Livet er stormfuldt, og at vi befinder os i det paa gyngende Grund. Og i, at vi jo næsten ingen Vegne naar, vi stolte fremadstormende Teknikmestre. "Da stod han op og truede ad Vejrene, og det blev ganske blikstille." Det kostede ham kun et Ord. Ham. Men os? Vi er afmægtige over for lidt Blæsevejr, hvor mange Hestekræfter vi saa har lært at uddestillere af et Stykke Sukker. Ikke engang Deres egen lille Mave kan De tyse til Ro, Hr. Overprofessor i Medicin. Den store Verden derude, der hedder Havet, den lille Verden her, der hedder mit Legeme, jeg er lige langt fra at beherske dem. Det kan være gavnligt engang imellem at mindes om det. Mennesket er stadig ikke blevet for voksent til Gud.

Naa, men det var Paris, vi kom fra eller rettere skulde til. Hvad vil vi der efter? Hvad er det, der giver den By Lov til at bære og blive ved med at bære Prædikaten Byernes By? Det er ikke dens Politikere, det er ikke dens Æstetikere, det er ikke dens Filosofer. Det er ikke dens Pragtbygninger, ikke de store Boulevarder, ikke de smaa Natæsker, ikke Kirkerne og Napoleons Grav. Jeg er lige ved at tro, at man kunde tage alt det væk, og Paris blev alligevel ved at være Paris. Hvad rejser man til Paris efter? Gaa paa Museer, besøge Teatre, bese Kunstsamlinger, tale med berømte Mænd og skønne Damer. Lad gaa med alt det! Men først og fremmest vil jeg staa en Time paa Operapladsen og se Verdensfærdslen dirigere sig, og saa vil jeg slentre to Timer omkring i de gamle Gader bag Notre Dame og være hjemme i Maribo. For Paris, det er Pariserne. Og Pariserne, det er vel nok Provinsfolk i Verdensformat.

Derfor vil jeg ikke i dette Brev fortælle Dem om Louvre eller Théâtre français eller Deputeretkamret. Jeg vil slet ikke fortælle Dem noget. Jeg vil bare slentre rundt med Dem et Kvarters Tid, hvis De gider. Og gider De ikke, saa kan De lade være. Saa slentrer jeg alene.

Bare nogle faa Hundrede Skridt fra Operaen strækker der sig en gammel Ruskomsnusk-gade med et Helgennavn paa. Der ligger der saamænd et pænt Hotel, hvor man kan være for Penge. Man hilses med denne charmerende franske Façon, der giver En Indtryk af, at man er Hertugen af Windsor, og desuden gammel Husven af Hotellet. Man spørger (paa Fransk, mente man) efter et Værelse, og straks jubler alle Tjenerne: "Oh, Dansker, Dansker!" og taler derefter til En udelukkende paa et uforstaaeligt Svensk. Nu stilles man over for, om man ønsker at sove til Gaarden eller til Haven (det er vel nok et Valg), og man griber naturligvis Haven med Begær. Man vises op til et Værelse, hvori der er Plads til mange, og med en Seng, hvori der er Plads til endnu flere, og som er redt saa indstoppet med Tæpperne, at det er umuligt at komme i den. Man kaster et Blik ud ad Vinduet, og sandelig staa der et Træ derude, eet Træ, og fra dets sorte, bladløse Grene lyder et Kvidder af Fugle. Saa lader man sig dale ned i Lænestolen og er hjemme.

Naa, men en Avis skal man vel have fat i, og maaske ogsaa lidt Frugt. Alle Slags Varer er stillet ud paa Gaden. Bladhandlere med et broget Væld af ophængte illustrerede Ugeblade og smukt sammenfoldede Aviser lever deres Liv paa hvert andet Gadehjørne. Folk standser op, noterer sig med Velvilje, at Ministerkrisen varer paa fjerde Dag, og at den nye svenske Filmsstjerne Zarah Leander har fransk Uroppremière paa Fredag (skælver du, Garbo?). Portnerkoner er ude at lufte Huskattene, Folk paa Indkøb slæber af med Hunde i Snore, en gammel Rotte med en lang skællet Hale bevæger sig over Gaden, sætter sig ved et Hul ind under Kantstenen og konverserer En om Victor Hugo. Jeg stiger ind i Frugthandelen. Forretningens søde Datter stejler, da jeg snakker Dansk, men falder til Ro med et stort Smil, da det viser sig, jeg kan Talordene. Hun er ikke malet, hvad der er mærkeligt og dejligt, og hun er næsten for fin i Ansigtsslød til Papa, der sidder ved Kassen. Da jeg naar hjem med mine Æbler, ser jeg, der staa trykt paa Posen: Alimentation générale. Det maa vel saa betyde, at der er en General, der betaler i Alimentationen. Men er det nu noget at prale med paa Poserne? De er sjove, de Franskmænd!

Der er ikke noget saa hyggeligt som at gaa paa Indkøb i en fremmed By, Husholdningsindkøb. Allermest naar den By er Paris. De er saa koselige og omsorgsfulde for En, de Smaahandlende, finder alle utænkelige Lyde frem fra al Verdens Sprog af Imødekommenhed mod Kunden, for om de dog kunde træffe lidt af det rigtige. Man varmes ved denne Medmenneskelighed; det gør saa godt at komme ud mellem helt vildfremmede og være gode Venner med dem med det samme; for det er saamænd ikke af Hensyn til Centimerne, men fordi de nu engang er saadan, Pariserne. - Og hvor bliver man saa sjælden snydt! de vil sælge En gode Varer, og de vil kun have det for dem, de skal have. Det kan ikke staa helt galt til med Menneskeheden, naar man kan vende saa oplivet hjem efter en lille Gaapaaindkøbstur gennem Rue St.-Honoré.

Aftenen begynder at falde paa. Den hektiske Færdsel om Operaen nærmer sig det sindsyge. En Politiofficer højt til Hest, bistaet af et helt Regiment Betjente, maa hjælpe Lys-signalerne med at dirigere Strømmene, hvor den halve Snes Gader sprudler sammen. Dette kogende Virvar af Orden, dette bestandig dispenserede Sammenbrud, dette Ocean i Oprør, der mestres med lidt Lysblink og lidt Fingerpeg, er et Billede, der kan fylde En i lige Grad

med Beundring og med Angst.

Det gaar jo nemlig, bare fordi alle lyster Manden paa Hesten. Men hvis det nu stikker dem en Dag, at det vil de ikke? Hvis en Autobus kører ham ned? ”Oh, saa gaar det alligevel”, nikker en Franskmand leende til mig; ”saa kører vi bare forsigtigt; vi behøver slet ingen Politibetjent; det gør de i vort Naboland, der er de Slavesjæle, de kan slet ikke være til uden en til at svinge Staven over sig. Men se til os! De ryster nok paa Hovedet, min Herre, af, at Hr. Chautemps gik af forleden Dag og gaar paa igen i Morgen, som en upaalidelig Skrukhøne, der render fra og til. Æggene maa jo blive kolde, siger De, og Reden ødelagt. Men De tager fejl, min Herre; vi Franskmænd er en Kulturation, der forlængst har installeret Rugemaskine. Ser De ikke, at vore evige Ministerkriser betyder, at vi er i Stand til at regere os selv uden Regering. Se nu bare der!”

Og virkelig - vi var naaet til et Gadekryds med ret stærk Færdsel, 2 Mænd var i Slagsmaal, og Betjenten maatte forlade sin Plads og hen at skille dem, Bilerne kom farende, men se nu blot, hvor de sætter Farten ned, da der ingen Betjent er, og hjælper sig nydeligt forbi hinanden uden ham.

Min Ledsager ler hoverende. Og jeg bliver ganske ærgerlig. ”I kunde have ejet Kanada og Ægypten og meget mer, hvis I havde været Mandfolk nok til at underordne jer en Regering”, siger jeg olmt; ”og hvordan ligger jeres Pengesager nu og flyder i Rendestenen? I er en oprørsk og letfærdig Nation”, raaber jeg op og peger paa et Par Damer af Højbourgeoisiet, der dvæler i en Vogn ved Kantstenen; ”se, hvor er de maledede! Fy for Pokker!”

”Men hvad ondt er der dog i det? De har jo ogsaa barberet Dem i Dag.”

”Hør nu her”, hvæser jeg, ”Muhamed, den gamle Erotoman, betragtede Kvindens Mund som en Del af hendes seks og lod den derfor skjule; denne perverse Opfattelse har vi Europæere holdt os klar af indtil nu, da vi begynder at dele den og saa altsaa exhibitionerer Munden, før pervers Blu, nu pervers Skamløshed. Og Neglelakken! sig mig, min Herre, hvad skal Nutidens Kvinder med Negle? de behøver dem kun i en eneste Situation. Den skal vi altsaa brutalt tvinges til at tænke paa, hvergang vi - puh! Disse graadigtulmende Gab og disse blodtilsmurte Kradiseredskaber.....”.

Det paakommer mig midt paa den neonlysstraalende Boulevard med Silkeknitteret omkring mig en saa sørgmodig Længsel efter at gaa hen over Torsted lyngsorte Hede en graa dansk Vinterdag, at jeg letter paa Hatten med et Adieu.

Saa er der lige med et en ung Pige, der spørger mig paa Engelsk, om jeg ikke vil med hende hjem. ”Nej Tak”, svarer jeg, ”det vil jeg ikke”. ”Hvorfor dog?, er jeg ikke smuk nok?” siger hun og poserer. Jeg ser paa hende, lidt kraftigt bygget er hun, men ubetinget køn. ”Hvorfor vil De saa ikke?” siger hun og smiler. ”Aah”, mener jeg sagtmodig, ”det tror jeg ikke min Kone vilde synes om”. ”Det behøver De da ikke at fortælle hende”, foreslaar hun. ”Man kan ikke for sin egen Skyld, lille Frøken, lyve for nogen, man holder meget af”, forklarer jeg. Og tænk blot, saa siger hun: ”Undskyld da!” og jeg løfter paa Hatten og vil gaa.

Og pludselig bøjer hun sig frem imod mig: ”Jeg har en lille Dreng, han hedder Francois! og saa nikker hun med Øjne, der lyser.

Jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre ved det, men min Haand krammer om en eller anden Seddel i Bukselommen; den giver jeg hende med et: Hils ham saa fra mig. Hun tager den tøvende: "Vil De da ikke have noget for den?" siger hun modvilligt; dette her synes hun ikke, hun kan være bekendt. "De er vist en god Pige", faar jeg svaret, inden jeg styrter ned ad Gaden tudbrølende.

Francois! Francois! Du vokser ikke op under de Kaar, der er mine Børns. Inden du endnu er voksen, vil du have set Elendigheder og oplevet Skændsler, vi andre knap ved om eller vover at tænke os. Og derefter vil du gaa ud i Skyttegravene, hvorhen nu dit Land sender dig, og kæmpe saa udholdende og tappert som nogen nordisk Arier fra det allersædeligste Tyskland.

Oh, Frankrig! Frankrig!

Paris, i Januar 1938.

Kaj Munk.